

સંગ્રહ કરનાર -

વસન્ત નાયક.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૨૩૦૭ કિંમત ૦.૩૦.

ગ્રંથનામ કુવલેશ

વર્ગીક ૬-૧૬૫

ગીતોનાં સ્વરાંકન સાથે
બાલકાવ્યોનો સંગ્રહ

• કુવારો •

સંગ્રાહક
વસન્ત નાયક

ચિત્રકાર
સોમાલાલ શાહ

સોલ એજન્ટ

ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય

ગાંધી રસ્તા

અમદાવાદ

ત્રીજી આવૃત્તિ

પ્રત ૧૬૫૦

ત્રણ આના

વસન્ત નાયકનું બાલ સાહિત્ય

ચાંદપોળી નાની (બાલજોડકણી) ૦-૧-૬

ચાંદપોળી મોટી (") ૦-૩-૦

ફૂલદાની નાની (બાલપાઠો) ૦-૧-૬

ફૂલદાની મોટી (") ૦-૩-૦

નાનાં બાળકોને અતિપ્રિય થઈ પડેલી આ ચારે ચોપડીઓએ કેટલીક શિક્ષણસંસ્થામાં ઇતરવાચન તરીકે સ્થાન લીધું છે. મી. સોમાલાલ શાહનાં સુંદર ચિત્રો ને ક્લામય ગેટ—અપ.

નાના મોટા રાસ (ભા. ૧) ૦-૩-૦

નાના મોટા રાસ (ભા. ૨) ૦-૩-૦

કુવારો (બાલગીતસંગ્રહ) ૦-૩-૦

પહેલાથી છઠ્ઠા ધોરણની કન્યાઓ માટે ક્રમશઃ ગોઠવાણી સાથે ઉત્તમોત્તમ રાસગરબાના સંગ્રહો ગૂજરાતમાં માત્ર “નાના મોટા રાસ” જ છે. કુવારાની લોકપ્રિયતા આ ચોપડીના પૂઠાંના છેલ્લા પાન ઉપર વાંચો.

લલ્લુ, બલ્લુ ને કલ્લુ (બાલવાર્તાઓ) ૦-૧-૦

ધેલુના ઘોડા (") ૦-૨-૦

મુરખખાનો ચોર (") ૦-૩-૦

વાંદરાની સિતાર (") ૦-૩-૦

આ બાલવાર્તાઓ અનુક્રમે પહેલાથી ચોથા ધોરણનાં બાળકો માટે વાચનની કક્ષા પ્રમાણે પ્રગટ કરવામાં આવી છે. બાળકો માટે એ ઇતરવાચનનાં ઉત્તમ સાધનો છે. બાલગમ્ય ચિત્રો ને આકર્ષક પૂઠાં.

વાઘની બોડમાં (બાલવાર્તાઓ) ૦-૬-૦

ગૂર્જર બાલગ્રન્થાવલિના છઠ્ઠા પુસ્તક તરીકેનું આ પ્રકાશન છે. ચિત્રોથી વાર્તાઓ વધુ આકર્ષક બનવા પામી છે.

વાસ્તવિક અને શિક્ષણશુદ્ધ સાહિત્યના આ સર્વ નમૂના છે.

તમારાં બાળકો પાસે આ પુસ્તકો છે?

• ફેા • રાં •

બાળવર્ગ :

સ્વરાંકનં

પૃષ્ઠ

૧ વાદળ વરસો	•	શ્રી ઇશ્વરલાલ દેસાઈ	૫	૩૭
૨ ફેર ફુદરડી	•	„ મૂળજીભાઈ ભક્ત	૬	
૩ વા પવન વા	•	„ દેશજી પરમાર	૭	૩૯
૪ ડાળે ને પાળે	•	„ મૂળજીભાઈ ભક્ત	૮	
૫ ગજબ જેવી વાત	•	„ ઉપેન્દ્રાચાર્ય	૯	
૬ બાલમન્દિરનાં બાળકો	•	„ ‘જુગલ’	૧૦	

પહેલું ધોરણ :

૭ ફૂલડાંના છોડ	•	„ ચૌધરી ને પંચોળા	૧૧	૪૦
૮ મારો ગંગારામ	•	„ „ „	૧૨	૪૧
૯ વાઘની માસી	•	„ „ „	૧૩	
૧૦ આવો રમીએ	•	„ ઇન્દુપ્રસાદ ભટ્ટ	૧૪	
૧૧ પરોઢમાં	•	„ હિંમતલાલ મર્ચંક	૧૫	
૧૨ દીઠી તમે ?	•	„ ‘જુગલ’		
૧૩ ક્યાં ચાલ્યા ?	•	„ વસન્ત નાયક	૧૮	
૧૪ મોગરાની માળ	•	„ દેશજી પરમાર	૧૯	૪૩

બીજી ધોરણ :

૧૫ પરમેશ્વર કેવા હશે ?	•	”	પ્રીતમલાલ મજમુદાર	૨૦	૪૩
૧૬ સાંભરે	•	”	પ્રભુભાઈ પટેલ	૨૧	
૧૭ બાપુની ગાડી	•	”	પ્રીતમલાલ મજમુદાર	૨૨	
૧૮ તારા તારા	•	”	“ માના ”	૨૩	૪૪
૧૯ મારું વતન	•	”	ચિમનલાલ ભટ્ટ	૨૪	
૨૦ વસન્ત ઋતુ	•	”	વસન્ત નાયક	૨૫	
૨૧ ફૂલડાં	•	”	ચૌધરી ને પંચોળી	૨૬	
૨૨ ચાલો રમવા	•	”	દેશબજી પરમાર	૨૭	૪૫
૨૩ કાચલડી	•	”	વસન્ત નાયક	૨૮	
૨૪ તૈયાર હો	•	”	‘જુગલ’	૨૯	
૨૫ કૂચ	•	”	”	૩૦	
૨૬ સાચના સિપાઈ	•	”	કવિ નાનાલાલ	૩૧	
૨૭ બંદો	•	”	જુગતરામ દવે	૩૨	
૨૮ કૂળેમાં જવું	•	”	પ્રીતમલાલ મજમુદાર	૧૩	૪૫
૨૯ કુવારો	•	”	વસન્ત નાયક	૩૪	૪૭

—: ✪ :—

૧ મોટરાંતે	•	•	•	•	૩૫
૨ બીજી આવૃત્તિ વિષે	•	•	•	•	૩૬
૩ ત્રીજી આવૃત્તિ વિષે	•	•	•	•	૩૬
૪ સ્વર લિપિની નિશાનીઓ	•	•	•	•	૩૭
૫ સ્વરાંકન	•	•	•	૩૮ થી	૪૭

વાદળ વરસો.

વાદળ વાદળ વરસો પાણી
મુજને મોજ પડે રમવાની

રૂમઝૂમ વરસો
ઝૂમઝૂમ વરસો
ઝીણું ઝીણું
ઝરમર વરસો

મોજ પડે ફેરાં ઝીલવાની
વાદળ વાદળ વરસો પાણી

ફેર ફુદરડી

અમે ફેર ફુદરડી ફરતાં'તાં
ફેર ફુદરડી ફરતાં ફરતાં
પડી જવાની કેવી મજા ભાઈ
પડી જવાની કેવી મજા.

અમે સંતાકૂકડી રમતાં'તાં
અમે ખોળખોળા કરતાં'તાં
ખોળખોળા કરતાં કરતાં
ખોવાઈ જવાની કેવી મજા ભાઈ: ખો.

અમે સાતતાળી રમતાં'તાં
અમે દોટદોટા કરતાં'તાં
દોટદોટા કરતાં કરતાં
બેસી જવાની કેવી મજા ભાઈ: બે.

અમે બિલ્લી-ઊંદર રમતાં'તાં
અમે ચું ચું મ્યાઉં મ્યાઉં કરતાં'તાં
ચું ચું મ્યાઉં મ્યાઉં કરતાં કરતાં
નાસી જવાની કેવી મજા ભાઈ: ના.

વા પવન વા

વા પવન વા

વા પવન વા

ઝાલે ચઢે મારી ફૂલવેલ આ

વા પવન વા

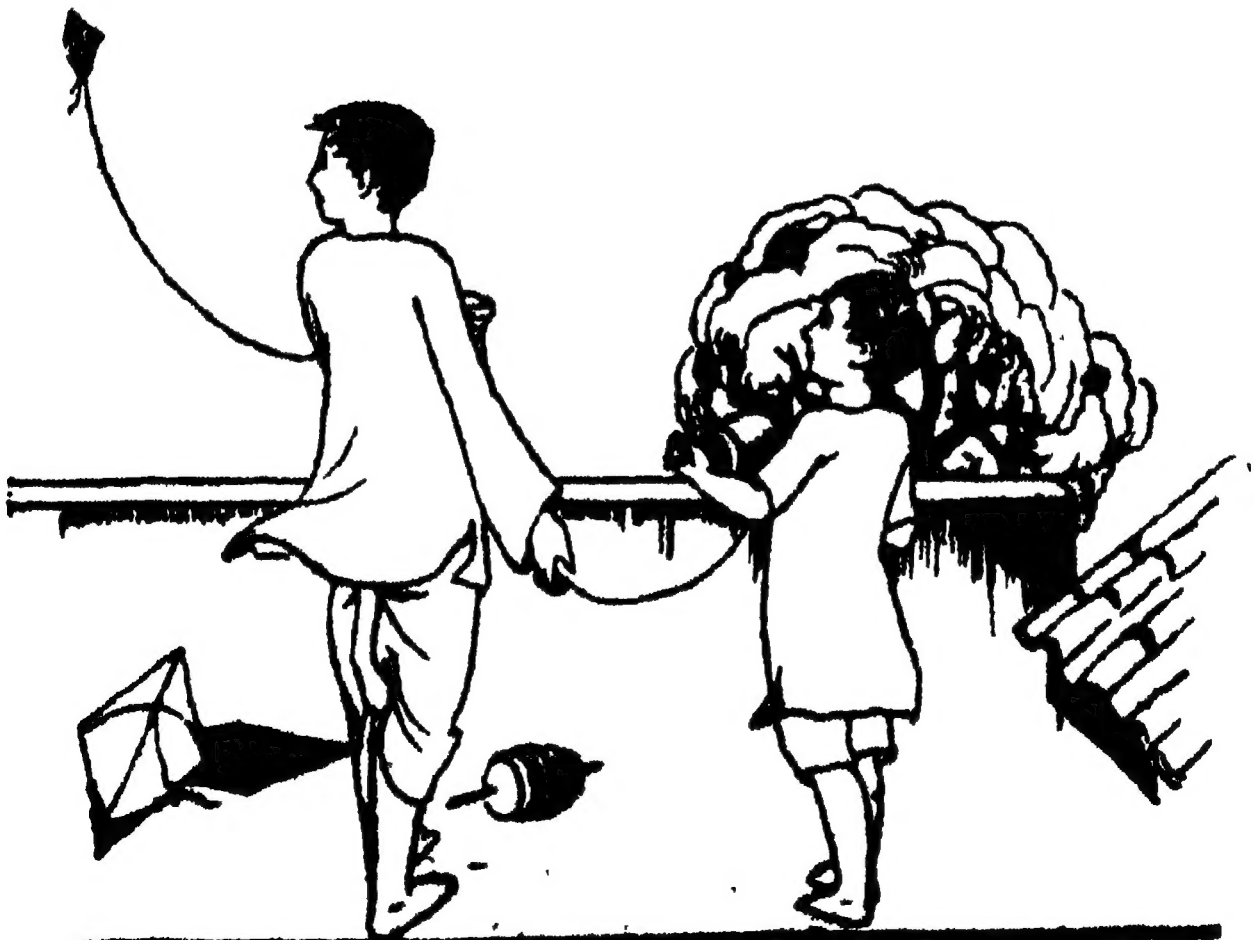
વા પવન વા

ભાંચે ભાંડે પેલા કનકવા

વા પવન વા

વા પવન વા

ધીરાં મધુર ગીત ભારતીનાં ગા

ડાળે ને પાળે

લીમડા ડાળે કે લીમડા ડાળે
બેઠા'તા માળે, બેઠા'તા માળે
કાંઠડે કાળે કે કાંઠડે કાળે

પોપટ પહતા હતા
સીતારામ સીતારામ.

આંબાકેરી ડાળે આંબાકેરી ડાળે
કોઈ ના ભાળે કે કોઈ ના ભાળે
રાગ રૂપાળે કે રાગ રૂપાળે

કોયલબેન ગાતાં હતાં

કુંહું કુંહું કુંહું.

તળાવની પાળે તળાવની પાળે
દિવસરાત ગાળે દિવસરાત ગાળે
ઢેલરાણી ભાળે કે ઢેલરાણી ભાળે

મોરલ ટહૂકતા હતા
મેઆઓ મેઆઓ

કું વા શી

ગજળ જેવી વાત

નાની મારી આંખ એ જોતી કાંક કાંક

એ તે કેવી ગજળ જેવી વાત છે

કાન મારા નાના એ સાંભળે છાનામાના

એ તે કેવી ગજળ જેવી વાત છે

નાક મારે નાનું એ સૂંધે ફૂલ મળનું

એ તે કેવી ગજળ જેવી વાત છે

નાનું મોઢું મારું એ ઘોલે સારું સ.

એ તે કેવી ગજળ જેવી વાત છે

નાના મારા હાથ એ કામે લાગે સાથ

એ તે કેવી ગજળ જેવી વાત છે

નાના મારા પગ એ ચાલે ચપચપ

એ તે કેવી ગજળ જેવી વાત છે

બાલમન્દિરનાં બાળકો

હાં રે અમે બાલમન્દિરનાં બાળકો
અમે કાગળની હોડી બનાવીએ
અમે લાકડીની ઘોડી બનાવીએ
અમે બાકસની ગાડી ચલાવીએ

સુ સુ સુ સુ હો

અમે દટ્ટાની પેટીઓ ખોલીએ
અમે બંગલાઓ બાંધીએ ને તોડીએ
અમે સારીગમ ઘંટડી વગાડીએ

ટન ટન ટન ટન હો

અમે ચિત્રોની ચોપડી ઉઘાડીએ
ફૂલવેલીઓ દોરીએ ને ભૂંસીએ
અમે કાગળને કાતરથી કાપીએ

ચરરર ચર ચર હો

મોર નાચે અમે એમ નાચીએ
ગાય કોયલ અમે એમ ગાઈએ
કોઈ કક્કો બોલે ને અમે બોલીએ

ક બ ગ ધ હો

ફૂલડાંના છોડ

રે મારા ફૂલડાંના છોડ સોહામણા
 ફૂલડાંના છોડ મારા દીસે સોહામણા
 મોગરો ગુલાબ રળિયામણા
 રે મારા ફૂલડાંના છોડ સોહામણાં.

વાવ્યા ઉમંગથી

ઊછેરું હેતથી

પાણીડાં પાઉં નિત્ય પ્રીતથી
 મારા ફૂલડાંના છોડ સોહામણા

મારો ગંગારામ

નિત્ય નિત્ય મોરલો આવે સવારમાં
મારો ગંગારામ આવે સવારમાં
નિત્ય૦

ધીરેથી આવતો પીછાં હલાવતો
મેઆવ ઘોલતો આનંદે ડોલતો
નિત્ય૦

ચાણુતો ને ચાલતો પગલીઓ પાડતો
આવે મલપતો થેઈ થેઈ નાચતો
નિત્ય૦

વાઘની માસી

ખિલ્લી વાઘતાણી માસી
જોઈને ઊંદર જાય નાસી
ચામડી ઉપર ચટાપટા ને
પૂછડી પટ પટ થાય
ખૂણા વચાળે ખોળીખોળીને
ઝડપી ઊંદર ખાય : ખિલ્લી૦

ભરે ડોળે ભલું ભાળતી
જવ અંધારું ઘોર
એક જ ઘરમાં ગોઠે નહિ
એ આખા ગામની ચોર : ખિલ્લી૦

જીભ વડે એ પાણી પીતી
આંખો મીંચી ખાય
કૂતરું એનો કાળ જ માટે
દેખી નાસી જાય : ખિલ્લી૦

આવો રમીએ

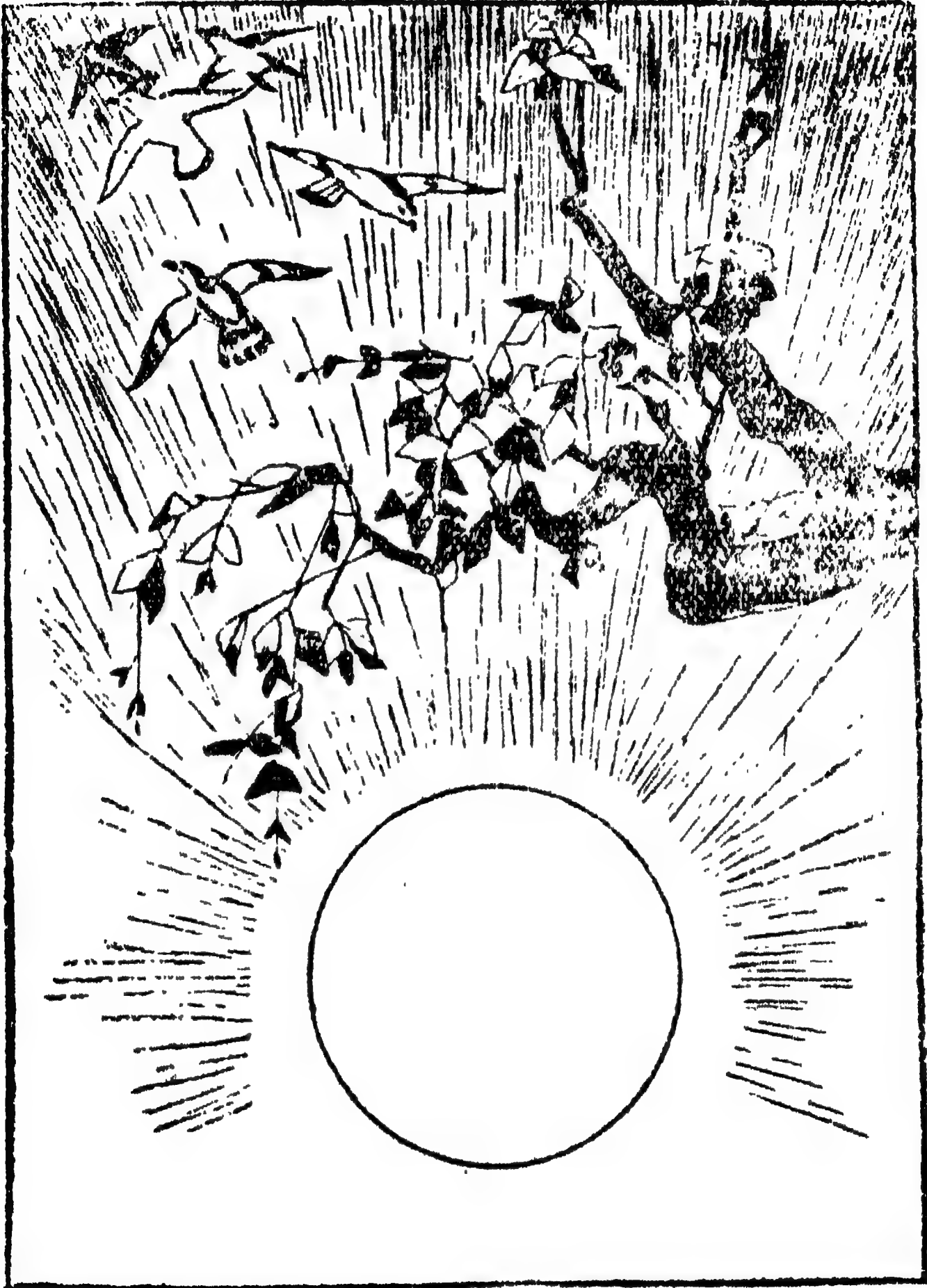
આવો આવોને આજે અહીં રમીએ
પેલા તારાને સાથે લઈ લઈએ : આવો
ગોરાં ફૂલડાંની ચાદર પાથરીએ
કાળી કોયલને સાથે નોતરીએ
પછી બધાં મળીને ગીત ગાઈએ : આવો
લીલાં ઝાડવાંની ટોચે જઈ ચઢીએ
કેરી જમરૂબ ને જાંબુ સૌ ખાઈએ
સૌ ખાઈએ ને સૌને ખવરાવીએ : આવો
ભીની રેતી ખોદી ફૂખા કરીએ
વળી સુંદર દેરાં ત્યાં ચણીએ
પછી વહેતા પાણીમાં જઈ નાહીએ : આવો

કુ વા રો

પ રો ઢ માં

રે ફૂકડો ઝોલ્યો પરોઢમાં
રે ભાઈલો ઊઠ્યો પરોઢમાં
રે ભાઈલાએ દીઠા સૂરજને
એના સોનેરી રંગ
એના રાતુડા રંગ
રે ભાઈલાએ સુણ્યાં પંખીડાં
કાગડો કાખર
ચકલી પોપટ
રે ભાઈલાએ દીઠા ખેડૂતને
ખેતર જતા
હળ હંકારતા
રે ભાઈલાએ દીઠા ગોવાળને
મોરલી વાતા
ધણ લઈ જતા
રે ભાઈલો ઊઠ્યો પરોઢમાં
રે ફૂકડો ઝોલ્યો પરોઢમાં

કુ વા રો

રે ભાઈલાએ દીઠા સૂરજને

કુ યા રે।

દીઠી તમે ?

દીઠી તમે ?

મારી કાગળની હોડી દીઠી તમે ?

એ તો સર સર સર જાય

પેલા દરિયાની માંય દીઠી તમે ?

દીઠી તમે ?

મારી લાકડીની ઘોડી દીઠી તમે ?

એ તો દડબડ દે દોટ

મૂકી દોટ, કૂદે કોટ, દીઠી તમે ?

દીઠી તમે ?

મારી ખરુની ગાડી દીઠી તમે ?

જાય માફાની બેન

ઘોડાગાડીની જેમ દીઠી તમે ?

દીઠી તમે ?

મારા હાથોની પાલખી દીઠી તમે ?

એ તો હીંચોળા ખાય

ભંચે આકાશે જાય, દીઠી તમે ?

કુ વા રે

કયાં ચાલ્યા ?

સૈનિકો લઈ કયાં ચાલ્યા ?

ઓ બાલ કયાં તમે ચાલ્યા ?

ચોપડી ને પાટી કયાં મૂકી આવ્યા ?

વાવટેા લઈ કયાં ચાલ્યા ? ઓઁ

વદેશી વસ્ત્રો કયાં મૂકી આવ્યા ?

ખાદી પહેરી કયાં ચાલ્યા ? ઓઁ

ગાડી ને ઘોડા કયાં મૂકી આવ્યા ?

કૂચ કરતા કયાં ચાલ્યા ? ઓઁ

શાળાના ગોઠિયા કયાં મૂકી આવ્યા ?

સૈનિકો લઈ કયાં ચાલ્યા ? ઓઁ

મોગરાની માળ

મોગરાની માળ મારી મોગરાની માળ
નાની રસાળ મારી મોગરાની માળ

બહેને વીણેલ કળી
બાએ ગૂંથેલ વળી

કંઠે લટકત મારી મોગરાની માળ
મોગરાની માળ મારી મોગરાની માળ

આમ ફરે તેમ ફરે
ચકર ચકર ફૂટી લે

તૂટી તૂટી શું મારી મોગરાની માળ
મોગરાની માળ મારી મોગરાની માળ

પરમેશ્વર કેવા હશે ?

મને કહોને પરમેશ્વર કેવા હશે ?
કેવા હશે ? શું કરતા હશે ?

મને૦

ગગનની ઓઢણીમાં ચાંદ્રા સૂરજ ને
તારાને ગુંથનાર કેવા હશે ?

મને૦

આંખાની ઊંચી ડાળીએ ચઢીને
મોરોને મૂકનાર કેવા હશે ?

મને૦

મીઠા એ મોરોના સ્વાદ ચખાડી
કોયલ બોલાવનાર કેવા હશે ?

મને૦

ઊંડા એ સાગરનાં મોજાં ઉછાળી
ધૂ ધૂ ગજવનાર કેવા હશે ?

મને૦

કુ વા રે

સાં ભ રે

ઉષા જોઉં ને અરુણ સાંભળે
સાંભરે રે નવરંગી રંગોળી સાથિયા
પંખી ગાતાં પરભાતિયાં સાંભરે.

રાત્રી જોઉં ને ચન્દ્ર સાંભરે
સાંભરે રે ટમટમતા તારાનાં ઝૂમખાં
ધૂધવતા દરિયાનાં ગીતડાં સાંભરે.

વાદળ જોઉં ને વીજ સાંભરે
સાંભરે રે રંગી કમાન રામખાણુની
શોભા કળાયલ મોરની સાંભરે.

ડુંગર જોઉં ને નદી સાંભરે
સાંભરે રે ઊંચાં શિખર ઊંચા ટેકરા
રમતાં નીચે ઝરણાં ખીણમાં સાંભરે.

બાપુની ગાડી

મારા બાપુની ગાડીના ધુધરા
એ સાંભળ આઘેથા સંભળાયછેરે : મારાં
ધુધરા વાગે તેમ તેમ બેલ ડાલે
ડાલે ને દોડે ઉતાવળા રે : મારાં
બાપુ ગયા'તા ગામ અંધારી રાતના
આવ્યા અત્યારે છેક સાંજના રે : મારાં
ચાલ ભાઈ બાપુને તેડવા જઈએ
ગાડીમાં બેસીને આવીએ રે : મારાં
બાપુ બિચારા થાક્યા હશે તે
બેલને છોડવા કહેશે રે : મારાં
બેલને લઈને તળાવે જઈશું
પોહ પોહ કરી પાણી પાઈશું રે : મારાં
ઘેર જઈ બળદને કોઢારે બાંધશું
આજે તો ખૂબ ચારો નીરશું રે : મારાં

કુ વા રો

તારા તારા

તારા ! તારા ! તારા જેવી
મીઠી મીઠી આંખ દે

પંખી મીઠાં તારા જેવી
ચેતનવંતી પાંખ દે
હસતી આંખે જોતાં જોતાં
ઊડી વણું હું સર્વ સ્થળે : તારાં

મધમાખી તું તારા જેવી
મુજને મીઠી ખંત દે
કોયલ યેની તારા જેવો
મીઠો મીઠો કંઠ દે

જગે મધની મીઠાશ ભરું ને
મીઠું કુહૂ કુહૂ કરું બધે : તારાં

કુ વા રો

મારું વતન

મારું વતન આ મારું વતન
વહાલું વહાલું મને મારું વતન
રાણા પ્રતાપ ને શિવાજી શૂરવીર
મારા વતનનાં એ મોંઘાં રતન : મારું
લાલ અને ખાલ વળી દાદા ને દાસજી
જેણે સમર્પ્યું છે સારું જીવન : મારું
ગાંધી બાપુને હૈયે વસ્યું જે
સંસારસાર અને જીવનધન : મારું
જેની માટીની મારી કાયા ઘડેલી
તેને કરું હું કોટિ કોટિ નમન : મારું
વહાલા વતનની ઘેડીને તોડવા
હાંશે આવારું હું તન મન ધન : મારું

વસન્ત ઋતુ

ચાલોને બાળકો નાચીએ ને ફૂટીએ
ઋતુ વસન્તનો રસ લૂંટીએ
આવી વસન્ત ને લાવી સુન્દરતા
જળ ઝરણાંના બળબળ વહે
ઝાડ, પાન, ફૂલ, ફળ ખીલે ને ઝૂલે
છોડે પતંગિયાં ભમર ગુંજે
આંખાની ડાળે મહેકે છે મોર બહુ
કોયલરાણી મીઠાં ફૂજન કરે
મોરલા કળા કરી ટહૂકે ને નાચે
આપણાં યે હૈયાં નાચી રહે
ચાલોને બાળકો નાચીએ ને ફૂટીએ
ઋતુ વસન્તનો રસ લૂંટીએ

ફૂલડાં

મારાં ફૂલડાં સુવાસી ફેરાય રે
ફૂલડાં હસી રહ્યાં હસી રહ્યાં
ધીરી વાયુની લહેરે લહેરાય રે
ફૂલડાં હસી રહ્યાં હસી રહ્યાં

તેજ સૂરજનાં અંગે છવાય રે
ફૂલડાં હસી રહ્યાં હસી રહ્યાં

એની પાંખડીનાં રંગ સોહાય રે
ફૂલડાં હસી રહ્યાં હસી રહ્યાં

ચાલો રમવા

ચાલો ચાલોને બાળકો રમવાને
વનવાડી બગીચે ભમવાને
ચાલો ચાલોને બાળકો રમવાને
લાલ-પીળાં પતંગિયાં ઊડે છે
આજ આપણાં યે હૈયાં ફૂટે છે
ચાલો ચાલોને બાળકો રમવાને
ફૂલ આછો આછો સુગંધ ઢાળે
મન ઘેલાં બને આનંદ છાળે
ચાલો ચાલોને બાળકો રમવાને

કોયલડી

આંખાડાળે ફૂળે પેલી કોયલડી

કુહૂ કુહૂ કરતી

હીંચકે ઝૂલતી

આંખાડાળે ફૂળે પેલી કોયલડી

મધુર સંગીતની ત્યાં રેલ વહે

પવન સૂર પૂરે

ઝૂલે ઝાલે ચઢે

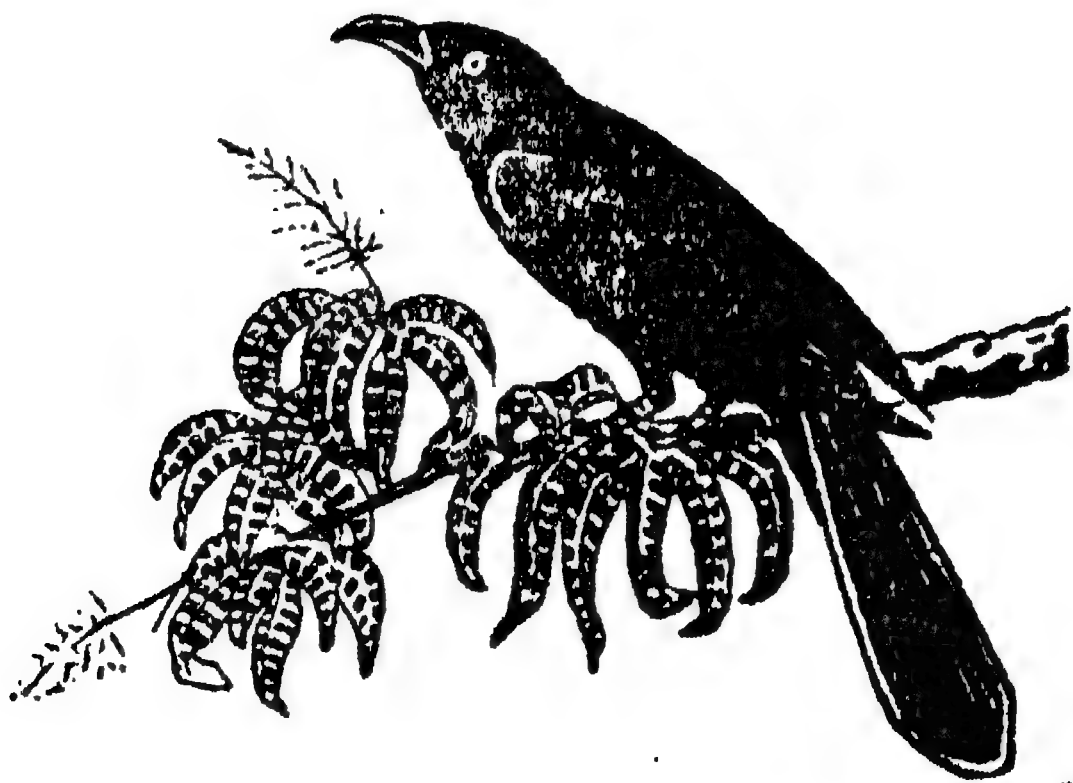
આંખાડાળે ફૂળે પેલી કોયલડી

એ તો વસન્તનાં ગીતો ગાતી

મીઠા કંઠ થકી

સહુને ગમતી

આંખાડાળે ફૂળે પેલી કોયલડી

તૈયાર હો

તૈયાર હો, હોશિયાર હો, લલકાર દો, સૌ બાળકો
ફરવા જવા, રમવા જવા, ઊડવા જવા, તૈયાર હો

દાદા ફરે છે પોળમાં

બાપા ફરે ભાગોળમાં

પણ આપણે ફરવા જવું વગડા-વને, તૈયાર હો

પંખી રમે છે ઝાડમાં

ઝરણું રમે છે પહાડમાં

પણ આપણે રમવા જવું આકાશમાં, તૈયાર હો

ઘોડી ઊભી છે વાટમાં

હોડી નદીના ઘાટમાં

પણ આપણે ઊડવા જવું વિમાનમાં, તૈયાર હો

ચાલો સૌએ રણમેદાન
 ભારતનાં સંતાન
 શૂરા સાથી, જુસ્સાથી
 છોડાવો હિન્દુસ્તાન : ચાલો ०
 સૌ ચાલો રણમેદાન :
 કૂચ કરો ખડાદુર ખિરાદર
 મુક્તિ રણસંગ્રામ
 વાઘો વીરા ગર્જન કરી
 સૌ ભારતનાં સંતાન : ચાલો ०

— સાચના સિપાઈ —

સાચના સિપાઈ

અમે તો સાચના સિપાઈ

સાચ અમારી તરવારો ને

સાચની બાંધી સવાઈ: અમે૦

જુઓ અમારી ધજા ફરફરે

સાચની લહેરો વાઈ

સુણો અમારાં ખૂગલ વાગે

સાચની હાક છવાઈ: અમે૦

સાચ અમારા લડવૈયા તે

લડશે સાચ લડાઈ

જાગે સાચનું લશ્કર સઘળે

આવો તમે ય ભાઈ: અમે૦

બંદો

બંદો દોડે દોડે, કૂદે કૂદે, નાચે નાચે રે
મને કૂદવા દે ને નાચવા દે જેમ દિલડું રાચે રે

કેવાં વનનાં જો પંખેરું
ગીડે કૂર કૂર કૂર
મને કૂર કૂર ગીડવા દે જેમ દિલડું રાચે રે

સૂ સૂ સૂ સૂ વાયુ વાયે
આકાશજાણે તૂટી જાયે
મને સૂ સૂ સૂ કૂકાવા દે જેમ દિલડું રાચે રે
બંદો દોડે દોડે, કૂદે કૂદે, નાચે નાચે રે
બંદો રોક્યો ના રહે, વાર્યો ના રહે, સાચે સાચે રે

કુ વા રો

કુંજેમાં જવું

મારે ફૂલડાંની સંગાથ વસવા કુંજેમાં જવું
મારે પોપટની સંગાથ વસવા કુંજેમાં જવું

રંગરંગની પાંખ ધરીને

ફૂલ ફૂલ પર ઊડી ઊડીને

ભમરાની સંગાથ રસના ગુંજનમાં જવું
મારે ફૂલડાંની સંગાથ વસવા કુંજેમાં જવું

કોયલનાં ગીત કાને ભરવા

વચમાં વચમાં ટહુકા કરવા

મેરો કેરા નાચ અંગમાં ભરવાને જવું
મારે ફૂલડાંની સંગાથ વસવા કુંજેમાં જવું

કુ વા રે

આજ મારા બાગે કુવારો ઉડે આભમાં

ઝીણાં ફેરાં છંટાય

જળમાં લહરી લહેરાય

ઉડે આનંદની છોળ મારા બાગમાં

આજ મારા બાગે કુવારો ઉડે આભમાં

કિરણ સૂરજનાં આવે

કરે ગેલ જળની સાથે

સાતરંગી ધનુષ નાચે કૂંડમાં

આજ મારા બાગે કુવારો ઉડે આભમાં

મોટરોને

[પહેલી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવનામાંથી ઉદ્ધૃત]

બાલકેળવણીના મારા ક્ષેત્રમાં જે મને પ્રિય છે તે બાલ-સંગીત છે. સૂરતનાં મારાં બાલમન્દિરમાં મેં એના પ્રથમ પ્રયોગ ૧૯૨૬ માં શરૂ કર્યા હતા. ત્યાં શ્રી કંચનલાલ મામાવાલા જેવા સંગીતજ્ઞ મિત્રનો મને એમાં સાથ હતો. પરિણામે ગૂજરાતી બાલ-સાહિત્યના ઉત્તમોત્તમ કેટલાંક બાલકાવ્યોને બાલભાવ લક્ષમાં રાખી શાસ્ત્રીય રાગોમાં ગોઠવાવી મેં એ બાલકો આગળ ધર્યાં.

અને તે પછી તો ઉત્તરોત્તર ઘણાં ગીતો વધતાં ગયાં ને તે બાવનગર શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ બાલમન્દિર, વઢવાણ સ્ટેટ બાલમન્દિર, અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ અને મજૂર મહાજન બાલમન્દિર, પાલણપુર ચ. કા. સમા. બાલમન્દિર—એમ ઘણાં બાલમન્દિરોમાં બાલકો આગળ અવારનવાર મેં ગાયાં ને જુદે જુદે સ્થળે બાલસભાઓમાં પણ ઝિલાવ્યાં. અમદાવાદ મ્યુનિ. બાલમન્દિરમાં તો એ ખૂબ જ ગવાયાં, ઝિલાયાં ને સત્કારાયાં. આખરે એ સર્વ સારા અનુભવોને લીધે એનો સંગ્રહ ગૂજરાતનાં બાલકો આગળ ધરવા હું પ્રેરાયો છું. x x x

કવિએનો એમનાં ગીતો ગૂજરાતનાં બાલકો આગળ ધરવા દેવા માટે આભાર માનું છું. તા. ૧૨-૧-૩૪

મ્યુનિ. બાલમન્દિર

અ મ હા વા હ

વસન્ત નાયક

બીજી આવૃત્તિ વિષે

[ઉદ્ધૃત]

ચોતરથી ‘કુવારા’ને સુંદર અભિપ્રાયોથી આવકાર મળ્યો, કેટલીક શિક્ષણસંસ્થાઓમાં પાઠ્યપુસ્તક તરીકે એની વરણી થઈ, કોલંબિયા રેકર્ડિંગ કંપનીએ બાલરેકર્ડિંગનો નવો યુગ શરૂ કરતાં

‘કુવારા’માંના ગીતોને પસંદ કર્યા; એમ ગૂજરાતભરમાં એનાં મધુર ફેરાં ફરી વળ્યાં, અને એથી આજે એની બીજી આવૃત્તિ પ્રગટ કરતાં મને અત્યંત આનંદ થાય છે.

ગીતો ગૂજરાતને ગમ્યાં પણ રાગની મુશ્કેલીની ખૂબ બધેથી આવવા લાગી. એથી આ બીજી આવૃત્તિમાં કેટલાંક ગીતોનાં સ્વરાંકન આપવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે. એ સ્વરાંકન ઉપર રાગોનાં નામ સ્પષ્ટતાને ખાતર જ આપ્યાં છે. બાકી ઘણે ઠેકાણે તે રાગને ચુસ્તપણે વળગી ન રહેતાં એની છાયામાં રહી અધિક સરળતા કે મીઠાશ માણવાની નીતિ અખત્યાર કરી છે. સ્વરલિપિ ભાતખંડે પદ્ધતિની રાખી છે, કારણકે એ પદ્ધતિ ગૂજરાતમાં ઘણી ચાલુ છે.

કેટલાંક કારણે અમુક ગીતો બદલ્યાં છે, પણ નવાં ગીતોથી ‘કુવારો’ અધિક શીતળ ને આહ્લાદક બનવા પામ્યો છે એટલે એકંદરે બાળકોને લાભ જ થયો છે. પોતાની શાળામાં આ સંગ્રહ ચલાવવા માટે તે તે શાળાના સંચાલકોનો હું આભાર માનું છું અને આશા રાખું છું કે ઘણી રીતે વિશિષ્ટતા પામેલી આ બીજી આવૃત્તિને પણ તેઓ આવકારશે. ૧૨-૬-૩૬.

મ્યુનિ० બાલમન્દિર

અ મ દા વા દ

વસન્ત નાયક

ત્રીજી આવૃત્તિ વિષે

‘કુવારા’ની પહેલી આવૃત્તિની ૧૧૦૦ નકલ બે વર્ષમાં અને બીજી આવૃત્તિની ૨૨૦૦ નકલ ચાર વર્ષમાં ખલાસ થઈ. એ બહુ આનંદની હકીકત નથી, છતાં પરદેશમાં રહ્યાં રહ્યાં પણ આજે એની ત્રીજી આવૃત્તિ પ્રગટ કરવાની જે તક મળી છે તેથી અત્યંત આનંદ થાય છે.

આ આવૃત્તિમાં નોંધવા જેવા ખાસ કશા ફેરફાર કરવામાં આવ્યા નથી. તા. ૧૧-૩-૪૦

ચો. બો. ૨૦૩

દા રે સ લા મ

પૂર્વ આફ્રિકા

વસન્ત નાયક

સ્વરલિપિની નિશાનીઓ

મંદ્રસ્વર : દાખલા તરીકે ની ધ પ મ

મધ્યસ્વરની કંઈ જ નિશાની નથી.

તારસ્વર : દાખલા તરીકે સાં રેં ગં મં

તીવ્રસ્વર : „ „ મ̣

— ક્રોમળ સ્વર : „ „ રે ગ ધ ની

— મોડ : „ „ ગ સા

— આ નિશાનીની વચમાં જેટલા સ્વર આવે તેટલાની એક માત્રા

ગણાય : દાખલા તરીકે સા સારે સારેગ આ ત્રણ માત્રા ગણાય.

— વિશેષ માત્રા : સ્વર કે અક્ષરને એક માત્રા વધારે લંબાવવાની

નિશાની : દાખલા તરીકે સા — — — આ ચાર માત્રા ગણાય.

॥ સ્થાયી કે અંતરે પૂરો થયો.

x સમ

○ ખાલી

૨ બીજો તાલ

૩ ત્રીજો તાલ

વાદળ વરસો]

૩૮

[ગૌડમહાદેવ
ત્રિતાલ]

૦ વા - દ ળ રે મ રે મ	૩ વા - દ ળ ગ રે ની સા	૪ વ ર સો - રે ગ રે ગ	૨ પા - થી - મ પ મ ગ
મુ જ ને - રે મ રે પ	મો - જ પ પ - મ પ	૩ - ર મ ધ સાં ધ પ	વા - ની - મ પ મ ગ
ર મ ઝુ મ પ પ પ પ	વ ર સો - ધ ધ ની ધ	ઝુ મ ઝુ મ સાં સાં સાં સાં	વ - ર સો - - સાંની રે' સાંની સાં
ઝી - છું - સાં ધ ધ ધ	ઝી - છું - સાં - સાં -	ઝર - મ - ર સાંની રે' સાંની સાં	વ ર સો - ધ ની પ -
મો - જ પ રે મ રે પ	૩ - રે - પ - મ પ	રાં - ઝી લ ધ સાં ધ પ	વા - ની - મ પ મ ગ

ઠંડક ઠંડક થાય મારે મન
ઠંડક ઠંડક છાય મારે મન
નય નાસી ગરમીની રાણી
વાદળ વાદળ વરસો પાણી

[મૂળ કાવ્યમાં આ બીજો અંતરો પણ છે. તે પણ
ગાવો હોય તો પહેલા અંતરા પ્રમાણે ગાઈ શકાશે.]

વા પવન વા]

x			o		
વા	-	-	પ	વ	ન
સા	-	-	સા	સા	રે
વા	-	-	પ	વ	ન
મ	પ	મ	ગ	મ	રે
ઝો	-	લે	-	ચ	-
સા	રે	સા	રે	ની	-
ફૂ	-	લ	વે	-	લ
ગ	-	મ	ગ	-	રે
વા	-	-	પ	વ	ન
સા	પ	-	પ	પ	પ
વા	-	-	પ	વ	ન
ધ	પ	મ	ગ	ગ	પ
જી	-	ચે	-	જી	-
ગ	રે	ગ	રે	સા	ની
ક	-	ન	-	-	ક
ગ	-	મ	ગ	-	રે

૩૯

x					
વા	-	-			
ગ	-	-			
વા	-	-			
ગ	-	-			
ઠે	-	-			
સા	-	-			
આ	-	-			
સા	-	-			
વા	-	-			
પ	ધ્રુ	-			
વા	-	-			
મ	-	-			
ડે	-	-			
સા	-	-			
વા	-	-			
સા	-	-			

[સિંધભૈરવી દા ૬ રા]

o					
-	-	-			
મ	-	-			
-	-	-			
રે	સા	-			
મા	-	રી			
સા	-	રે			
-	-	-			
-	-	-			
-	-	-			
-	-	-			
પે	-	લા			
સા	-	રે			
-	-	-			
-	-	-			

[બીજા અંતરા પ્રમાણે ત્રીજો અંતરો લેવાનો]

ફૂલડાંના છોડ]

૪૦

[તિલકકામેઢ
દા દ રા

x	૨	—	—	૦	—	મા	ગં	x	ફૂ	લ	ડાં	૦	—	ના	—
સા	રે	મ	પ	પ	પ	પ	પ	રે	મ	મ	મ	પ	પ	પ	—
છો—	—	—	ડ	સો	—	—	—	હા	—	મ	મ	જા	—	—	—
(રેમ)	(પધ)	મ	મ	મ	ગ	મ	મ	રે	ગ	ની	ની	સા	—	—	—
ફૂ	લ	ડાં	—	—	ના	—	—	છો	—	ડ	ડ	મા	રા	—	—
સાં	ની	સાં	ની	સાં	સાં	પ	પ	પ	ધ	પ	પ	મ	ગ	મ	મ
દી	—	સે	—	સો	—	—	—	હા	—	મ	મ	જા	—	—	—
રે	ગ	રે	પ	મ	ગ	ગ	ગ	રે	ગ	ની	ની	સા	—	—	—
મે	—	ગ	રે	—	ગુ	—	—	લા—	—	પ	પ	ર	જિ	—	—
રે	મ	મ	પ	—	પ	—	—	(રેમ)	(પધ)	મ	મ	મ	ગ	મ	મ
યા	—	મ	જા	—	—	—	—	વા	—	વ્યા	વ્યા	—	ઉ	—	—
રે	ગ	ની	સા	—	—	—	—	પ	ધ	પ	પ	ધ	મ	પ	પ
મં	—	ગ	થી	—	—	—	—	ઉ	—	છે	છે	—	મં	—	—
ની	સાં	ની	સાં	ની	સાં	સાં	સાં	પ	ધ	પ	પ	ધ	મ	પ	પ
હે	—	ત	થી	—	—	—	—	પા	—	જો	જો	—	ડાં	—	—
ની	સાં	ની	સાં	ની	સા	સા	સા	પ	ની	સાં	સાં	રે	ની	ધ	ધ
પા	—	ઉ	નિ	—	ત્ય	—	—	પ્રી	—	ત	ત	થી	—	—	—
પ	ધ	મ	મ	ગ	મ	મ	મ	રે	ગ	ની	ની	સા	—	—	—

x	ન	—	ત્ય	o	નિ	—	ત્ય	x	મે	—	—	ર	o	લો	—	—
	સા	રે	રે		મ	પ	પ		(રેમ	(પધ	મ			મ	ગ	—
	આ	—	વે		—	સ	—		વા	—	—	ર		માં	—	—
	રે	ગ	રે		પ	મ	ગ		રે	ગ	ની			સા	—	—
	મા	—	રે		—	ગં	—		ગા	—	—			રા	—	—
	સાં	ની	સાં		ની	સાં	પ		પ	ધ	મ			મ	ગ	—
	આ	—	વે		—	સ	—		વા	—	—	ર		માં	—	—
	રે	ગ	રે		પ	મ	ગ		રે	ગ	ની			સા	—	—
	ધી	—	રે		—	થી	—		આ	—	—	વ		તો	—	—
	પી	—	છાં		—	હ	—		લા	—	—	વ		તો	—	—
	પ	ધ	પ		ધ	મ	પ		ની	સાં	ની			સાં	ની	ર
	મે	—	આ		—	—	વ		બો	—	—	લ		તો	—	—
	પ	ની	સાં		રે	ની	ધ		પ	ધ	પ			મ	ગ	—

[‘આનંદે ડાલતો’ એ ‘આવે સવારમાં’ પ્રમાણે]
[અને ખીજો અંતરો પહેલા અંતરા પ્રમાણે]

મોગરાની માળ]

૪૨

[કુર્મી
દાસ

x મેા — ગ સાં ધ ધ	o રા — ની સાં — રે	x મા — ળ સાં ધ ધ	o મા — રી ધ પ ધ
મેા — ગ મ પ મ	રા — ની — મપ ધ પધ	મા — — મ રે —	— — ળ સા — સા
ના — ની સા પ પ	— ર — — મ પ	સા — ળ પ ધ ધ	મા — રી ધ પ ધ
મેા — ગ મ પ મ	રા — ની — મપ ધ પધ	મા — — મ રે —	— — ળ સા — સા
બે — ને મ — મ	— વી — પ પ ધ	લે — લ ધ સા સા	ક જા — સાં સાં —
બા — એ ધ મ મ	— ગું — પ પ ધ	બે — લ ધ સાં સાં	વ જા — સાં સાં —
કં — ઠે સાં ધ ધ	— લ ટ સાં સાં રે	કં — ત સાં ધ ધ	મા — રી ધ પ ધ
મેા — ગ મ પ મ	રા — ની — મપ ધ પધ	મા — — મ રે —	— — ળ સા — સા

[બીજો અંતરો પહેલા અંતરો પ્રમાણે]

પરમેશ્વર કેવા હશે ?]

૪૩

[મિત્ર કથાણુ
દા દ ર

•	મ	ને	—	x	ક	હો	ને	°	—	પ	ર	x	મે	—	—
સા	સા	રે		પ	મ	ગ		—	—	ગ	રે	સા	—	ધ	.
શ્વ	—	ર		કે	—	—		વા	—	—	હ	શે	—	—	
સા	—	રે		પ	—	ગ		મ	—	—	પ	ગ	—	—	
—	—	—		કે	—	વા		—	—	હ	—	શે	—	—	
—	—	—		ની	—	ની		સાં	—	સાં	ની	ધ	ની	—	ધ
થું	—	—		ક	ર	તા		—	—	હ	—	શે	—	—	
પ	મ	પ		પ	મ	પ		મ	—	ગ	મ	ગ	—	રે	
x	ગ	—	ગ	ન	ની	—		x	ઓ	—	હ	ણી	માં	—	
ની	—	ની		સાં	સાં	નો		ધ	ની	—	ધ	પ	મ	—	પ
ચાં	—	હા		—	સુ	—		ર	—	—	જ	ને	—	—	
પ	મ	પ		મ	પ	મ		ગ	—	—	મ	ગ	—	—	
તા	—	રા		—	ને	—		ગું	—	—	થ	ના	—	—	
સા	ગ	ગ		—	ગ	મ		ગ	રે	—	ગ	સા	—	—	રે
કે	—	—		વા	—	હ		શે	—	—					
પ	—	ગ		મ	—	પ		ગ	—	—					

[બીજા અંતરાઓ પહેલા અંતરા પ્રમાણે]

તારા તારા]

૪૪

[પંભાવતી
ત્રિ તા વ

૦	૩	×	૨
તા - રા -	તા - રા -	તહા - રા -	જે - વી -
રે - મ -	પ - ધ -	પ ધ સાં -	ની - ધ પ
મી - હી -	મી - હી -	આં - - ખ	હે - - -
ધ - મ -	પ - ગ -	ગ - - ગ	મ સા - -
પં - ખી -	મી - હાં -	તહા - રા -	જે - વી -
મ - મ -	પ ધ મ પ	ની - ની -	ની સાં સાં -
ચે - ત ન	વં - તી -	પાં - ખ -	હે - - -
સાં - સાં રે	રેં ગં સાં -	ધ સાં ની ધ	ની પ - -
હ સ તી -	આં - ખે -	જો - તાં -	જો - તાં -
પ ધ ધ -	ધ ની ધ પ	ધ સાં સા રેં	રેં ગં સાં -
ભી હી - વ	જું - હું -	સ - વં સ્થ	જો - - -
સાં ની ધ પ	ધ મ મ -	પ ગ ગ ગ	મ સા - -

['મધમાખી તું' એ 'તારા તારા' પ્રમાણે
અને ખીજો અંતરો પહેલા અંતરા પ્રમાણે]

ચાલો રમવા]

૪૫

[લીમપક્ષાસી
દા દ રા

ચાં લો — સા સા રે	X ચા — લો ની — સા	૦ — ને — મ મ —	X ખા — લ મ — ગ
કો — — — ગમ પ —	ર — મ ગ — મ	વા — — ગ રે —	ને — — સા — —
વ — ન પ સાં ની	વા — ડી ધ — પ	— બ — — ગ —	ગી — — મ — —
ચે — — ગ મ પ	લ — મ ગ — મ	વા — — ગ રે ગ	ને — — સા — —
લા — લ ની — ની	પી — જાં પ — ની	— પ — — ની —	તં — ગિ સાં — ની
યાં — — સાં રે —	ગી — — ની — પ	ડે — — ધ — ની	છે — — પ — —
આ — જ પ — પ	આ — પ મ ગ ગ	જાં — ચે ગ — મ	હૈ — ની પ — ની
યાં — — પ મ પ	ફ — — ગ — સા	હ — — રે — બ	છે — — સા — —

[બીજો અંતરો પહેલા અંતરા પ્રમાણે]

કુંભમાં જાવું]

૪૬

[સિંધુઘાટી
ત્રિ તા લ

૦	૩	૪	૨
			— — મા રે — — સાં રે
કૂ લ ડાં — ની રે સાં ની	ની — સં — ધ પ ધ ની	ગા — — — થ ધની સારે સાં ની	વ સ વા — — ધ પ ગ રે ગ
કું — જો — સા — રે —	માં — જા — મ — પ ધ	વું — — — સાં — — —	— —, મા રે — —, સાં રે
પો — પ ટ રે મં ગં રે	ની — સં — સાં — ધ ની	ગા — — — થ ધની સારે સાં ની	વ સ વા — ધ પ ગ રે ગ
કું — જો — સા — રે —	માં — જા — મ — પ ધ	વું — — — સાં — — —	— —, મા રે — —, સાં રે
રં — ય રં સાં રે રે રે	— ગ ની — — રે રે ગં	પાં — ય ધ ગં રે રે ગં	રી — ને — રં ગં સાં —
કૂ — લ કૂ સાં રે રે રે	— લ પ ર — મં મં ગ	ગી ડી — ગી ગં ગં રે ગં	ડી — ને — રે ગં સાં —

['લમરાની સંગાય' એ 'કૂલડાંની સંગાય' પ્રમાણે
અને બીજો અંતરો પહેલા અંતરા પ્રમાણે]

કુવારો]

૪૭

[ભીમપલાસી
દા દ દા

x
આ — જ
ની સા પ
.

o
મા રા —
પ પ મ

x
બા — ગે —
ગ મ મ મ
)

•
— — પે —
પ ની પે મ
)

વા — રા
ગ રે સા

ગિ ડે —
રે ની સા
.

આ — — લ
ની સા મ ગ
.)

માં — —
રે સા — ||

ઝી છાં —
સાં સાં —

ફે — રાં —
ની સાં ની સાં
)

— છં —
રે સાં રે

ટા — મ
ની ધ પ

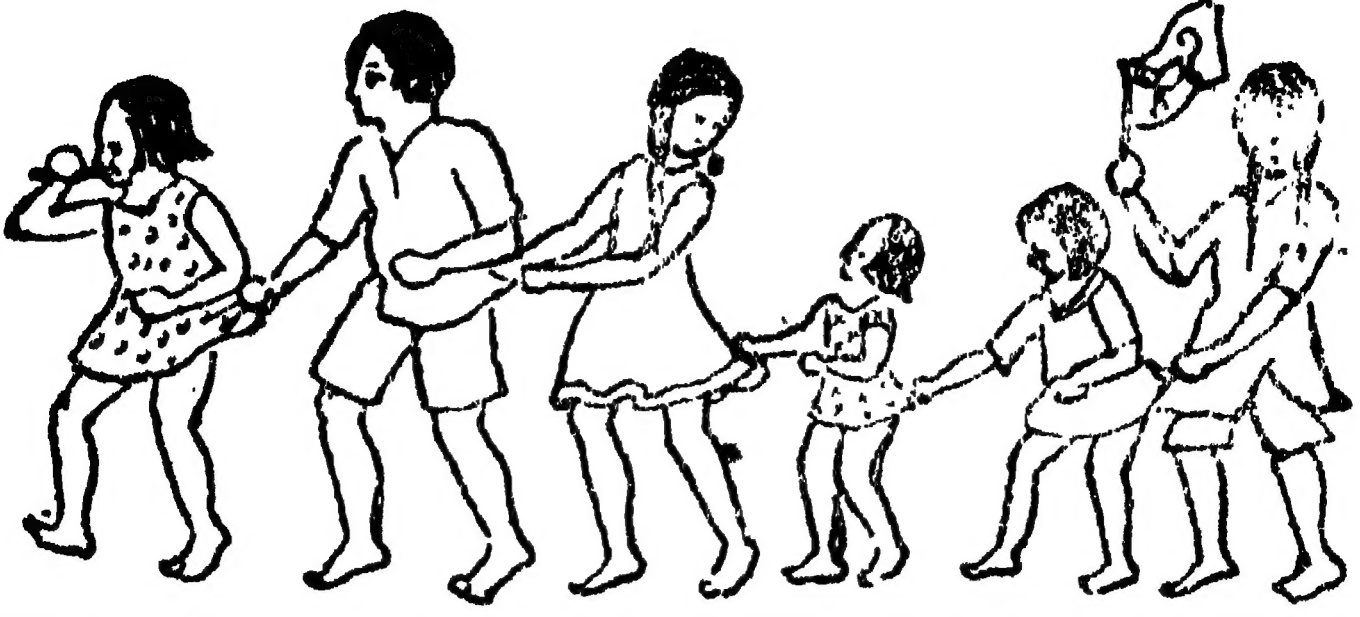
જ ળ માં
પ મ મ

લ હ રી
મ પ પ

— લ હ
ની ની હ સાં

રા — મ
ની સાં સાં

['ઊડે આનંદની' એ 'મારા બાગે' પ્રમાણે
અને બીજી અંતરો પહેલા અંતરો પ્રમાણે]

રજા પડી ભાઈ રજા પડી
 રમવાની બહુ મજા પડી
 ઈંદુ આગળ એંજિન થાય
 છુક છુક બોલે
 પાછળ ડબ્બા વળગી જાય
 દડબડ દડબડ દોડે
 જનાર જલદી બેસી જાય
 સીટી વાગી પૂપ
 ગાડી ચાલી ગાડી ચાલી
 છુક છુક છુક

મોટી

ચાંદાપોળી

: લેખક :

વસન્ત નાયક

: ચિત્રકાર :

સ્વ૦ હરિવદન ભટ્ટ

કિંમત ત્રણ આના

- આવાં અનેક બાલગમ્ય ચિત્રો અને નવાં જ બાલપ્રિય ગીતોથી ભરપૂર આ "મોટી ચાંદાપોળી" ગૂજરાતી બાલસાહિત્યમાં અનોખી ભાત પાડે છે.
- મહાગૂજરાતનાં પ્રત્યેક સામયિકે અને દરેક બાલકેળવણીકારે એના મુક્તાકંઠે વખાણ કર્યું છે.

: લખો યા મળો :

ગુજર અંધરત્ન કાર્યાલય : ગાંધી રસ્તા : અમદાવાદ.

મુદ્રક : કેશવલાલ સાંકળચંદ, વીરવિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ-અમદાવાદ.

પ્રકાશક: વસન્ત નાયક, દારેસલામ પૂર્વ આફ્રિકા.

‘કુવારો’ને મળેલો આવકાર

■ ફેલોશીપ સ્કૂલ (મુંબઈ), યુપિદસ ઓન સ્કૂલ (વિલેપારલે) શારદા મંદિર (અમદાવાદ) વગેરે પ્રતિષ્ઠિત શિક્ષણસંસ્થાઓમાં ‘કુવારો’ પાઠ્યપુસ્તક તરીકે પસંદ થયો ને બાળકોને ગમ્યો.

- હાલમાં બાળસાગર ગીતોની વાનગી પસંદ કરવામાં તમે સારા કુશળ નીવડ્યા છો. એ માટે તમને અભિનંદન: ગિજુભાઈ
- બાળકોને ખૂબ સારાં ગીતો આપવાનું પુણ્ય તમને મળશે: હરભાઈ
- ‘કુવારો’ જેતાં જ ગમે એવો છે: કૃષ્ણલાલ ઝવેરી
- સંગ્રહ સારો છે. બાળકોને જરૂર ગમશે: હંસા મહેતા
- નાનાં બાળકોને હપયોગી એવો સંગ્રહ સુંદર છે: લીલા મુનશી
- ‘કુવારો’ નો શીતળ છંદકાવ બાળકોના હૃદયને નવો હિત્સાહ ને આહવાહ આપશે. છપાઈ સુંદર ને આકર્ષક છે: સવિતાબહેન ત્રિવેદી
- ગીતોની પસંદગી ને ગોઠવણી સાથે છાપકામ ને કિંમત બધું જ બહુ યોગ્ય અને વખાણવા લાયક છે: હિ. ગ. અંબારિયા
- આ સુંદર સંગ્રહ પ્રકાશિત કરી બાઈ નામક બાળકોમાં પ્રગતિનો માર્ગ દર્શાવ્યો છે. પુસ્તકાલયો જરૂર વસાવે: “પુસ્તકાલય”
- આ સુંદર ગીતોનો સંગ્રહ કરનાર શ્રી વસન્ત નાયક બાલસાહિત્યના તેજસ્વી લેખક છે. ‘કુવારો’ નામ એવું જ કામ: “બાલજીવન”
- આ ગીતો જ્યારે જ્યારે ગવરાવવામાં આવ્યાં છે ત્યારે ખૂબ કર્ણપ્રિય નીવડ્યાં છે. બાળકો આનંદથી અપનાવશે: “પ્રજાગંધુ”
- અમને આ ત્રણ આના ખરચવા જેવા લાગે છે: “લોકવાણી”

■ ‘કુવારો’ નાં ફોરાં ઠેઠ ફોલંખિયા રેકર્ડીંગ કંપની સુધી પહોંચ્યો ને ખૂબ એના સંગ્રહક શ્રી વસન્ત નાયકને આમંત્રણ મળે અને ગુજરાતમાં પ્રથમ જ બાળગીતોની રેકર્ડ્સ બહાર પડે.

તમારે ત્યાં “કુવારો” છે?

